

Gynekologin työviikko sairaalassa – Erilainen joka päivä!

Toimin erikoislääkärinä Hyvinkään sairaalassa naistentautien ja synnytysten yksikössä, jossa hoidetaan noin 1800 synnytystä vuodessa. Jokainen arkipäivä alkaa lyhyellä pystypalaverilla valkotalun ääressä. Palaveriin osallistuvat eri ammattiryhmät ja siinä käydään läpi päivän kulkuun vaikuttavia akuutteja asioita. Tämän jälkeen lääkäreillä on lyhyt aamutapaaminen, jossa kuulemme päivystäjältä edeltävän illan ja yön tapahtumista. Voimme pohtia yhdessä mahdollisia haastavia potilastapauksia.

Työtehtävät vaihtelevat päivittäin ja tässä esimerkki työviikosta.

Maanantai

– Vaihtelevien ongelmien tutkimista poliklinikalla eri-ikäisillä naisilla

Aloitan viikon naistentautien poliklinikalla. Yleisvastaanotolla käy hyvin monenikäisiä ja erilaisista vaivoista kärsiviä potilaita. Nuorimmat ovat teini-ikäisiä ja vanhimmat naiset jo yli 90-vuotiaita. Vuotohäiriöpotilaat ovat suuri potilasryhmä. Ultraäänilaitetta apuna käyttäen tutkin kohdun rakennetta. Ruiskuttamalla keittosuolaliuosta kohtuonteloon saan tarkemmin näkyviin mahdolliset kohtuontelon muutokset, kuten polyyppit ja myoomat. Kohdunsuulta otan irtosolunäytteitä ja tulehdusnäytteitä. Kohtuontelosta otetaan tarvittaessa imunäyte antamaan lisäinformaatiota vuotohäiriöiden syyn selvittämiseksi. Vuotohäiriöpotilaiden kanssa käyn läpi eri hoitovaihtoehtoja, joita ovat hormonaaliset hoidot ja operatiiviset hoidot. Vatsakipujen syitä on monia ja ultraääntä apuna käyttäen yritän selvittää, onko kipu gynekologisista elimistä lähtöisin. Yleisiä gynekologisia vatsakivun aiheuttajia ovat munasarjakystat ja endometrioosi. Alkuraskauteen liittyviä ongelmia ovat poikkeavat vuodot ja kivut, jolloin tutkin ultraäänilaitteella

raskauden keston ja sijainnin. Iän mukanaan tuomia ongelmia ovat erilaiset laskeumat, joiden hoitovaihtoehtoja pohdin potilaan kanssa yhdessä. Leikkaushoidon vaihtoehtona ovat laskeumakuutiot ja -renkaat.

Tiistai

– Konsultaatioapua omalle klinikalle ja avoterveydenhuoltoon

Tiistaina toimin konsulttilääkärinä. Konsultin tehtäviin kuuluu läheteiden lukeminen, hyväksyminen ja toimintaohjeiden tekeminen. Poliklinikalla käyn auttamassa erikoistuvia lääkäreitä ultraäänitutkimuksen teossa ja mietimme yhdessä jatkohoitoa. Synnytyssalissa saatetaan myös tarvita toisen lääkärin apua. Kannan mukamani konsulttipuhelinta, johon terveystieteiden lääkärin ja oman sairaalan muiden erikoisalojen lääkärin soittavat kysyäkseen neuvoa miettiessään lähetteen tekoa naistentautien erikoisalalle. Poliklinikan hoitajat kysyvät myös ohjeita suunnitellessaan kontrolliaikoja potilaiden soittaessa esimerkiksi leikkauksen jälkeisten vaivojen vuoksi. Osalle potilaista pystytään hoito suunnittelemaan puhelinkonsultaation välityksellä. Konsulttipäivänä katson potilaideni näytevastauksia ja määrään jatkotoimenpiteet näiden perusteella.

Keskiviikko

– Voivatko äiti ja lapsi hyvin?

Äitiyspoliklinikalla tapaan raskaana olevia naisia. Osa naisista odottaa ensimmäistä lastaan, mutta joukossa voi olla myös jo aiemmin yli 10 lasta synnyttänyt monisynnyttäjä. Elämäntilanteet ovat kovin erilaisia ja ikähaarukka on synnyttäjillä suuri. Äitiyspoliklinikalla teen sikiön ultraäänitutkimuksia. Usein on herännyt neuvolassa huoli onko syntymässä oleva lapsi liian pieni tai liian suuri. Arvioin ultraäänellä syntyvän vauvan kokoa ja mietimme synnytystapaa. Useammalla potilaalla on raskausdiabetes ja tarkastelemme yhdessä verensokerisarvoja. Osaa synnyttäjistä tuleva synnytys pelottaa ja yritän auttaa selviytymään näiden pelkojen kanssa. Annan raskaana olevalle tietoa normaalin synnytyksen etenemisestä, kivunlievityksistä ja toimenpidesynnytyksistä. Synnyttäjän perussairaus voi olla myös syy äitiyspoliklinikkaseurantaan. Jos edellinen synnytys on tapahtunut sektiolla, niin loppuraskaudessa on synnytystapa-arvio käynti, jossa suunnittelemme tulevaa synnytystä. Äitiyspoliklinikalla toimiessaan ei läheskään aina hoideta sairauksia, vaan joukossa on paljon normaalisti eteneviä raskauksia. On mukavaa todeta kaiken olevan kunnossa ja täysin normaalia.

Torstai

– Työtä kohdunkaulansyövän ehkäisemiseksi

Työskentelen naistentautien poliklinikalla kolposkopiapoliklinikalla. Kolposkopioita eli kohdunsuun tähystyksiä tehdään kohdunkaulan irtosolunäytteessä todettujen solumuutosten tai toistuvasti positiivisten papilloomavirustestien vuoksi. Tarkastelen kohdunkaulaa suurentavalla mikroskoopilla ja otan koepaloja muutosalueilta. Kohdunkaulan syövän esiastemuutoksia hoidetaan sähkösilmuukahoidolla, joka tehdään vastaanotolla paikallispuudutuksessa. Informoin potilaita yleisestä papilloomaviruksesta (HPV), joka on näiden solumuutosten taustalla. Aikaisemmin todettujen muutosten vuoksi on myös seurantakäyntejä. Poliklinikalla tapaam myös potilaita, joilla on ulkosynnyttimien ihosairauksia, kuten valko- ja punajäkälää. Otan koepaloja ulkosynnyttimien muutosalueilta ja annan ohjeita paikallishoitojen suhteen.

Perjantai

– Kurkistus kohtuonteloon vuotohäiriön selvittämiseksi

Teen poliklinikalla hysteroskopioita eli kohdun tähystyksiä. Yleisin syy kohdun tähystykseen on vuotohäiriö. Kohdussa saattaa olla polyyppi eli limakalvon kasvain tai kohdun limakalvonalainen hyvänlaatuinen lihaskasvain. Toimenpiteessä viedään ohut kamera kohtuun ja erilaisia instrumentteja apuna käyttäen voidaan kohtuontelon muutoksia poistaa tai ottaa näyte limakalvolta. Ohuita tähystimiä käytettäessä pääsee usein tarkastelemaan kohtuontelon lähes kivuttomasti. Paikallispuudutus voidaan tarvittaessa toimenpiteen yhteydessä laittaa, mutta sitä ei useinkaan tarvita. Suurin osa potilaista on hyvin tyytyväisiä, kun ongelma saadaan hoidettua nopeasti ilman nukutusta. Toimenpiteessä on aina kaksi hoitajaa avustamassa ja tähystysten tekeminen onkin todellista tiimityötä. Vastaanoton päätteeksi on usein muutama soittoaika, jolloin soitan potilaille näytevastauksista ja jatkohoidosta.

Lauantai

– Päivystysvuorossa tarvitaan monenlaisia taitoja

Työviikko jatkuu tällä viikolla vielä viikonloppuun. Olen päivystysvuorossa aamusta iltaan. Aamulla töihin mennessä ei voi tietää minkälainen päivä on tulossa. Hoidan osastolla olevia naistentautien potilaita, raskaana olevia ja jo synnyttäneitä äitejä. Päivystyspoliklinikalla yleisimmät potilasryhmät ovat vatsakivuista tai hyvin runsaista vuotoista kärsivät naiset,

keskenmenoepäilyt ja moninaiset akuutit raskausajan ongelmat. Päivystysleikkauksiin voi tulla tarve esim. munasarjan kiertymän tai munatorviraskauden repeämisen vuoksi. Synnytyssalissa seuraan miten kohdunsuun avautuminen etenee ja tarkkailen sydänäänikäyriä. Synnytystoimenpiteinä puhkaisen kalvoja synnytyksen käynnistämiseksi, laitan synnyttäjälle kohdunkaulan ja häpyhermon puudutuksia sekä otan tarvittaessa verinäytteitä sikiön päästä hapetustilanteen tarkistamiseksi. Tarvittaessa teen päätöksen synnytyksestä imukuppiavusteisesti tai keisarinleikkauksella. Yleensä syynä näihin toimenpiteisiin ovat sikiön sydänäänimuutokset tai synnytyksen etenemättömyys. Päivystysaikana synnyttäjien ja päivystyspotilaiden määrä sekä päivystävän lääkärin työmäärä vaihtelee suuresti.

Illalla kotimatalla mietin miten vaihteleva ja monipuolinen viikko on takana. On hienoa olla gynekologi!

Mia Rundgren

LL, naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri
HUS/Hyvinkään sairaala